

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA I D'AULA

DEPARTAMENT D'ECONOMIA
ECONOMIA 4t ESO

Curs 2017-2018

Índex

1.-Introducció.

2.-Objectius específics.

3.-sequència dels continguts, criteris d'avaluació i estàndars d'aprenentatge avaluable.

4.-Temporització.

5.-Elements transversals.

6.-Contribució de l'assignatura a l'adquisició de competències clau.

7.-Altres aspectes relacionats amb l'avaluació.

7.1.-Criteris de qualificació i correcció

7.2.-Aspectes organitzatius relatius a l'avaluació.

7.3.-Avaluació inicial.

7.4.-procediments de recuperació del procés d'aprenentatge.

7.4.1.-Alumnat amb assignatures pendents de tercer d'ESO.

7.4.2.-Alumnat amb continguts no superats durant el curs.

7.4.3.-Alumnat que no supera l'avaluació ordinària.

7.4.4.-Alumnat absentista.

8.-Metodologia

8.1.-Distribució espai-temps.

8.2.-Atenció a la diversitat.

8.3.-Transició intercycles

9.-Material i recursos didàctics.

10.-Activitats complementàries i extraescolars

10.1.-Treballs i tasques substitutòries

1 Introducció

Professor: Joan Carles Vicens Bordes

Grup: 4t d'ESO

2 Objectius específics

1.-Comprendre els conceptes bàsics de l'economia. Analitzar l'efecte de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans i prendre consciència de l'existència de diferents models econòmics.

2.-Descriure els diferents tipus d'empreses i analitzar el teixit empresarial de les Illes Balears d'acord amb aquesta classificació. Identificar i analitzar els aspectes més importants del funcionament de les empreses en una economia de mercat.

3.-Ser capaços de gestionar la seva economia personal mitjançant l'elaboració d'un pressupost i l'anàlisi del grau de compliment d'aquest. Valorar la rellevància de l'estalvi i comprendre la necessitat de planificar aspectes financers al llarg de la vida.

4.-Reconèixer el funcionament bàsic del sistema financer i conèixer les característiques bàsiques de les principals operacions bancàries.

5.-Valorar positivament l'anàlisi de la realitat econòmica mitjançant l'estudi de les principals macromagnituds i comprendre'n el funcionament. Per aconseguir-ho, cal interpretar dades i gràfics relacionats amb les macromagnituds i tenir una opinió sobre els resultats.

6.-Conèixer i valorar els efectes per a la societat de la desigualtat de la renda i el paper de l'Estat en la redistribució d'aquesta.

7. Comprendre els avantatges i els inconvenients que la globalització econòmica i el procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea han provocat en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.

8. Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones.

3 Seqüència dels continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. IDEES ECONÒMIQUES BÀSIQUES

Continguts	Criteris d'avaluació Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>L'economia i l'impacte que té en la vida dels ciutadans.</p> <p>L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat. Com s'estudia en l'economia. Un apropament als models econòmics. Relacions econòmiques bàsiques i representació.</p>	<p>1. Explicar l'economia com a ciència social i valorar l'impacte permanent de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans.</p> <p>1.1. <i>Reconeix l'escassetat de recursos i la necessitat de triar i prendre decisions com les claus dels problemes bàsics de tota economia, i comprèn que qualsevol elecció suposa renunciar a altres alternatives i que qualsevol decisió té conseqüències.</i></p> <p>1.2. <i>Diferencia formes diverses d'abordar i resoldre problemes econòmics i n'identifica els avantatges i els inconvenients, així com les limitacions.</i></p> <p>2. Conèixer la terminologia econòmica bàsica i l'ús dels models econòmics i familiaritzar-s'hi.</p> <p>2.1. <i>Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'economia</i></p>

2.2. *Diferència entre economia positiva i economia normativa.*

2.3. *Representa i analitza gràficament el cost d'oportunitat mitjançant la frontera de possibilitats de producció.*

3. Prendre consciència dels principis bàsics de l'economia que s'han d'aplicar en les relacions econòmiques bàsiques tenint en compte els recursos i les necessitats.

3.1. *Representa les relacions que s'estableixen entre les economies domèstiques i les empreses.*

3.2. *Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del seu entorn.*

BLOC 2. ECONOMIA I EMPRESA

Continguts	Criteris d'avaluació Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>L'empresa i l'empresari.</p> <p>Tipus d'empresa.</p> <p>Criteris de classificació, forma jurídica, funcions i objectius.</p> <p>Classificació, segons el tipus, de les empreses de les Illes Balears.</p> <p>Procés productiu i factors productius.</p> <p>Fons de finançament de les empreses.</p> <p>Ingressos, costos i beneficis.</p> <p>Obligacions fiscals de les empreses.</p>	<p>1. Descriure els diferents tipus d'empreses i les formes jurídiques que poden presentar, i relacionar-los amb les exigències de capital que impliquen i amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors, així com amb les interrelacions que les empreses tenen amb l'entorn immediat.</p> <p><i>1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències requerides de capital per constituir-les i amb les responsabilitats legals per a cada tipus.</i></p> <p><i>1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre la classificació de les empreses.</i></p> <p><i>1.3. Identifica els diferents tipus d'empreses i d'empresaris que actuen en el seu entorn, així com la forma com s'interrelacionen amb l'àmbit més proper i els efectes socials i mediambientals, positius i negatius, que s'observen.</i></p> <p>2. Analitzar les característiques principals del procés productiu.</p> <p><i>2.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat,</i></p>

eficiència i tecnologia.

2.2. Identifica els diferents sectors econòmics, així com els reptes i les oportunitats que presenten.

3. Identificar les fonts de finançament de les empreses.

3.1. Explica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada una i les implicacions en la marxa de l'empresa.

4. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa, i calcular-ne el benefici.

4.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua i aplica raonaments matemàtics per interpretar els resultats.

5. Diferenciar els impostos que afecten les empreses i la importància de complir les obligacions fiscals.

5.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i assenyala el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències entre ells.

5.2. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

BLOC 3. ECONOMIA PERSONAL

Continguts	Criteris d'avaluació Estàndards d'aprenentatge avaluable
Ingressos i despeses. Identificació i control. Gestió del pressupost. Objectius i prioritats. Estalvi i endeutament. Risc i diversificació. Planificació del futur. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida. Els doblers. Relacions bancàries. El primer compte bancari.	1. Elaborar un pressupost personal en el qual es distingeixin els diferents tipus d'ingressos i despeses, controlar el grau de compliment del pressupost i les possibles necessitats d'adaptar-lo. <i>1.1. Elabora un pressupost o pla financer personalitzat en què identifica cada un dels ingressos i de les despeses, i en fa el seguiment.</i> <i>1.2. Empra eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat.</i> <i>1.3. Usa gràfics d'anàlisi que li permeten comparar una realitat personalitzada amb les</i>

<p>Informació. Targetes de dèbit i crèdit.</p> <p>Implicacions dels contractes financers.</p> <p>Drets i responsabilitats dels consumidors en el mercat financer.</p>	<p><i>previsions establertes.</i></p> <p>2. Decidir amb racionalitat davant alternatives econòmiques de la vida personal després de relacionar-les amb el benestar propi i social.</p> <p><i>2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de gestió dels assumptes financers al llarg de la vida. Aquesta planificació es vincula a la previsió feta en cada una de les etapes d'acord amb les decisions preses i l'evolució de l'activitat econòmica nacional.</i></p> <p>3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i emprar-lo com a mitjà per assolir diferents objectius.</p> <p><i>3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.</i></p> <p><i>3.2. Analitza els avantatges i els inconvenients de l'endeutament, en valora el risc i selecciona la decisió més adequada per a cada moment.</i></p> <p>4. Reconèixer el funcionament bàsic dels doblers, diferenciar els diferents tipus de comptes bancaris i de targetes emeses com a mitjans de pagament, i valorar l'oportunitat d'usar-los amb garanties i responsabilitat.</p> <p><i>4.1. Comprèn els termes fonamentals i descriu el funcionament de les operacions amb els comptes bancaris.</i></p> <p><i>4.2. Valora i comprova la necessitat de llegir detingudament els documents que presenten els bancs, així com la importància de la seguretat quan la relació es produeix per Internet.</i></p> <p><i>4.3. Reconeix el fet que es poden negociar les condicions que presenten les entitats financeres i analitza el procediment de reclamació davant les entitats.</i></p> <p><i>4.4. Identifica i explica les diferents modalitats de targetes que hi ha, així com els aspectes més importants de la seguretat quan s'opera amb targetes.</i></p> <p>5. Conèixer el concepte d'assegurança i la finalitat que tenen les assegurances.</p> <p>5.1. Identifica i diferencia els diferents tipus d'assegurances segons els riscos o les situacions adverses en les diferents etapes de la vida.</p>	<p>les</p> <p>i la</p>
---	--	------------------------

BLOC 4. ECONOMIA I INGRESSOS I DESPESES DE L'ESTAT

Continguts	Criteris d'avaluació Estàndards d'aprenentatge avaluable
Els ingressos i despeses de l'Estat. El deute públic i dèficit públic. Desigualtats econòmiques distribució de la renda.	<p>les 1. Reconèixer i analitzar la procedència de les principals fonts d'ingressos i despeses de l'Estat, i interpretar gràfics que en mostrin la distribució.</p> <p>1.1. <i>Identifica les vies d'on procedeixen els ingressos de l'Estat i les principals àrees de les despeses de l'Estat, i en comenta les relacions.</i></p> <p>1.2. <i>Analitza i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els ingressos i les despeses de l'Estat.</i></p> <p>1.3. <i>Distingeix el comportament dels ingressos i les despeses públics en els diferents cicles econòmics, així com els efectes que es poden produir al llarg del temps.</i></p> <p>2. Diferenciar i explicar els conceptes de deute públic i dèficit públic.</p> <p>2.1. <i>Comprèn i expressa les diferències entre els conceptes de deute públic i dèficit públic, així com la relació que es produeix entre ells.</i></p> <p>3. Determinar l'impacte de la desigualtat de la renda per a la societat i estudiar les eines per redistribuir-la.</p> <p>3.1. <i>Coneix i descriu els efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la.</i></p>

BLOC 5. ECONOMIA I TIPUS D'INTERÈS, INFLACIÓ I DESOCUPACIÓ

Continguts	Criteris d'avaluació Estàndards d'aprenentatge avaluable
El tipus d'interès. La inflació. Conseqüències dels canvis en els tipus d'interès i inflació. La desocupació i les polítiques contra la desocupació.	<p>1. Diferenciar les magnituds de tipus d'interès, inflació i desocupació, així com analitzar les relacions existents entre elles.</p> <p>1.1. <i>Describeix les causes de la inflació i valora les principals repercussions econòmiques i socials que té.</i></p> <p>1.2. <i>Explica el funcionament dels tipus d'interès i les conseqüències de la variació que poden presentar per a l'evolució de l'economia.</i></p> <p>2. Interpretar dades i gràfics vinculats als conceptes de tipus d'interès, inflació i desocupació.</p>

2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació.

3. Valorar diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la desocupació.

3.1. Descriu les causes de la desocupació i en valora les principals repercussions econòmiques i socials.

3.2. Analitza les dades de desocupació a Espanya i les polítiques contra la desocupació.

3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.

BLOC 6. ECONOMIA INTERNACIONAL

Continguts	Criteris d'avaluació Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>La globalització 1. econòmica.</p> <p>El internacional.</p> <p>El mercat europeu i la econòmica i monetària aplica la perspectiva global per emetre'n una europea.</p> <p>La consideració 1. econòmica del medi ambient: la sostenibilitat.</p>	<p>Valorar l'impacte de la globalització econòmica, del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.</p> <p>comú 1.1. <i>Analitza el grau d'interconnexió de les unió diferents economies de tots els països del món i la valoració crítica.</i></p> <p>2. <i>Explica les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països i que influeixen en aquest intercanvi.</i></p> <p>1.3. <i>Analitza esdeveniments econòmics contemporanis en el context de la globalització i el comerç internacional.</i></p> <p>1.4. <i>Coneix i enumera avantatges i inconvenients del procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea.</i></p> <p>1.5. <i>Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.</i></p>

4 Temporització

En aquest apartat exposem la relació d'unitats didàctiques que desenvoluparem al llarg del curs temporitzades per avaluacions.

... d'ESO Unitats didàctiques		
1a avaluació	2a avaluació	3a avaluació
UNITAT 1. Economia, la ciència útil UNITAT 2. Producció i creixement UNITAT 3. Mercats i empresa UNITAT 4. L'empresa en el seu context	UNITAT 5. Planificació financera UNITAT 6. Salut financera UNITAT 7. Els diners i les seves formes UNITAT 8. Producció i preus	UNITAT 9. El mercat de treball UNITAT 10. Els comptes de l'Estat UNITAT 11. El comerç internacional i la Unió Europea UNITAT 12. La globalització i els desequilibris de l'economia mundial

5 Elements transversals

L'economia és present en tots els aspectes de la nostra vida quotidiana. Qualsevol persona necessita conèixer les regles bàsiques que expliquen els esdeveniments econòmics i el llenguatge específic que utilitzen els economistes i els mitjans de comunicació per analitzar els fets.

L'estudi de l'economia ajuda a percebre i conèixer el món que ens envolta i possibilita analitzar les relacions humanes des d'aspectes microeconòmics i macroeconòmics, així com aprofundir-hi, tenint en compte variables de l'entorn i, més concretament, les que afecten les Illes Balears. També facilita la comprensió de conceptes emprats de forma habitual en l'economia i en el món empresarial, potencia habilitats de raonament, abstracció i interrelació, i proporciona eines per examinar de forma crítica la societat que ens envolta. Tot això justifica la presència d'una assignatura com l'economia en l'educació secundària obligatòria.

La societat cerca el benestar material i el progrés dels seus membres. L'enfocament econòmic suposa explicar la realitat des d'una perspectiva diferent, principalment a partir dels interessos i les necessitats que les persones manifestem a cada moment. Les persones ens veim abocades a establir prioritats entre les nostres necessitats i a decidir quines

satisfarem amb els recursos limitats de què disposam.

L'estudi de l'economia proporciona, juntament amb la formació tècnica, una sèrie de competències per fer feina en equip i habilitats de comunicació, iniciativa i lideratge. També estimula l'esperit emprenedor.

Cal destacar que en aquesta assignatura es tracten continguts essencials perquè, una vegada finalitzats els estudis de l'educació secundària obligatòria, els alumnes siguin mínimament competents en una de les activitats més comunes que duen a terme els agents econòmics: relacionar-se amb els intermediaris financers.

6 Contribució de l'assignatura a l'adquisició de les competències clau

Les competències clau són les que totes les persones necessiten per a la seva realització i el seu desenvolupament personals, així com per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació. En aquest sentit, l'estudi de l'economia afavoreix l'assoliment de molts dels aspectes d'aquestes competències.

Referent a la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, la contribució és rellevant. Inclou, entre altres aspectes, l'anàlisi i la representació gràfica del cost d'oportunitat i de la frontera de possibilitats de producció, la capacitat de valorar i interpretar dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació, així com la destresa per elaborar i fer el seguiment d'un pressupost o pla financer personalitzat i per diferenciar entre ingressos i costos generals d'una empresa, per identificar-ne el benefici o la pèrdua, i per aplicar raonaments matemàtics a la interpretació dels resultats.

Les contribucions que l'estudi de l'economia pot fer a la competència en comunicació lingüística van més enllà de la utilització del llenguatge com a vehicle de comunicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El que es pretén, a més, és facilitar que s'assoleixin habilitats per saber donar explicacions i fer raonaments i valoracions crítiques de diversos problemes econòmics i empresarials, així com conèixer el vocabulari bàsic necessari, que hauria de passar a formar part del llenguatge habitual dels alumnes i del procés d'ensenyament-aprenentatge de la matèria.

Probablement una de les competències més rellevants per a la matèria és la de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Aquesta competència és

present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es relacionen les persones, i els permet desenvolupar les seves activitats i aprofitar noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics que hi estan relacionats. Entre els coneixements que s'assoleixen de la competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, s'hi inclou la capacitat de reconèixer les oportunitats existents per a les activitats personals, professionals i comercials. També s'hi inclouen aspectes de més gran amplitud que proporcionen el context en el qual les persones viuen i treballen, com la comprensió de les línies generals que regeixen el funcionament de les societats i les organitzacions sindicals i empresarials, així com les econòmiques i financeres, l'organització i els processos empresarials, i el disseny i la implementació d'un pla financer.

Alguns aspectes metodològics basats en petites recerques, feines en grup i feines de tipus cooperatiu permeten als alumnes emprar les noves tecnologies en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge, amb la qual cosa es contribueix a la competència digital dels alumnes. Així mateix, s'han d'emprar eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat i per emprar i analitzar gràfics per poder comparar la realitat amb les previsions.

La matèria d'economia contribueix a les competències socials i cíviques mitjançant l'aplicació de raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics que provenen de les relacions econòmiques de l'entorn. El coneixement i la descripció dels efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la, els efectes socials i mediambientals de les empreses, la importància de l'estalvi i la inversió, les causes de la desocupació i la repercussió econòmica que té, així com el coneixement del procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i el funcionament del Banc Central Europeu, han de permetre als alumnes assolir les habilitats, les actituds i els valors implícits en aquesta competència.

La competència d'aprendre a aprendre s'adquireix mitjançant el desenvolupament d'estratègies en la resolució de problemes pràctics. L'estudi de l'economia implica la curiositat per formular preguntes i l'habilitat per identificar i gestionar la diversitat de respostes possibles utilitzant diverses estratègies i metodologies que permetin afrontar la presa de decisions de manera racional i crítica. A més, el caràcter canviant del món econòmic exigeix habilitats per obtenir informació i per transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal, la qual cosa implica saber aplicar els nous coneixements i les

noves capacitats a situacions similars i contextos diversos.

L'estudi de l'economia contribueix a la competència de consciència i expressions culturals des de la consideració del coneixement com la manera que té la societat de produir, intercanviar i créixer econòmicament com a contribució al desenvolupament cultural. Les diferents maneres d'organitzar l'economia al llarg de la història han contribuït al patrimoni cultural de la humanitat. Les diferents fases històriques s'han correspost amb situacions i sistemes econòmics diferents i amb diferents maneres de resoldre els problemes econòmics fonamentals de satisfacció de les necessitats i de desenvolupament.

7 Altres aspectes relacionats amb l'avaluació

7.1 Criteris de qualificació i correcció

Per a determinar la qualificació de cada trimestre, es tindrà en compte la nota de les proves objectives realitzades, les diferents activitats, casos pràctics, exposicions orals i simulacions duts a terme. Cada prova objectiva, activitat, cas pràctic, exposició o simulació es puntuarà específicament, segons les parts de què consti, a criteri del professorat. Així, es qualificarà de la següent manera:

- a) Proves objectives: 70 %.
- b) Activitats, casos pràctics, exposicions i simulacions: 20 %
- c) Observació directa i control diari: 10 % (assistència regular, actitud, interès, comportament i participació de l'alumnat).

La qualificació mínima per superar cada prova objectiva és d'un 5, nota mínima per tal de fer mitjana. La resta d'apartats només s'afegiran, cas d'arribar a aquest mínim.

Aquell alumnat que falti a classe un nombre de sessions equivalent a un 20 % o superior, injustificadament en un trimestre implica la pèrdua del dret a avaluació contínua. En aquest cas, haurà de fer una prova escrita trimestral per superar l'avaluació, així com lliurar els treballs i activitats indicats en el termini que s'estableixi.

L'alumne presentarà un o varis treballs de cada unitat didàctica, o bé es retrà un examen. A l'inici de cada una d'elles, el professor determinarà el sistema a seguir. El setanta per cent de la qualificació correspondrà als continguts conceptuals i el trenta per cent restant als continguts procedimentals i actitudinals. Ambdós apartats s'han de superar.

L'alumne que no es presenti a alguna de les proves objectives, tindrà l'opció de realitzar-la juntament amb la següent.

L'alumne que presenta els treballs posteriorment a la data fixada, veurà reduïda la valoració en funció del retràs, concretament en un 10% per dia de retard.

Recuperacions

Els treballs que no es considerin suficientment desenvolupats, tant en aspectes formals com de continguts, s'hauran de repetir. Aquells alumnes que no superin la nota de 5 als exàmens, es podran presentar a la recuperació trimestral.

7.2 Aspectes organitzatius relatius a l'avaluació

1. A l'inici de curs el professor de l'assignatura informarà l'alumnat d'una sèrie d'aspectes que s'especificaran en el document de presentació de l'assignatura, i que seran, com a mínim, aquests: tots els criteris d'avaluació que s'aplicaran, els criteris de qualificació, les normes bàsiques de funcionament de l'assignatura i els continguts principals que es desenvoluparan.
2. Els instruments d'avaluació que s'elaboren al llarg del curs seran recollits i arxivats en format digital pel cap de departament.
3. Quan en un determinat nivell l'assignatura sigui impartida per més d'un professor (incloent-hi les hores de lliure disposició associades), l'elaboració dels instruments d'avaluació es realitzarà de forma col·legiada cercant la màxima uniformitat possible.

7.3 Avaluació inicial

Durant les primeres sessions del curs es realitzaran proves d'avaluació inicial amb una sèrie d'objectius:

- Recollir informació sobre els coneixements previs de l'alumnat respecte a continguts desenvolupats en cursos anteriors que són necessaris per a desenvolupar adequadament determinades unitats didàctiques.
- Conèixer el grau de familiaritat de l'alumnat quant a continguts nous que es desenvoluparan al llarg del curs.
- Determinar el nivell curricular de l'alumnat per a la confecció d'agrupaments flexibles, desdoblaments, suports...

7.4 Procediments de recuperació del procés d'ensenyament-aprenentatge

7.4.1 Alumnat amb assignatures pendents d'altres cursos

En reunió de departament es concretarà el pla de recuperació i es fixaran les dates i terminis per realitzar i/o presentar les proves i/o treballs pertinents.

El cap de departament lliurarà a caporalia d'estudis el pla de recuperació i les dates de les proves. També serà l'encarregat de que s'informi l'alumnat amb assignatures pendents d'aquest pla.

7.4.2 Alumnat amb continguts no superats durant el curs actual

Els treballs que no es considerin suficientment desenvolupats, tant en aspectes formals com de continguts, s'hauran de repetir. Aquells alumnes que no superin la nota de 5 a cada avaluació es podran presentar a la recuperació trimestral.

7.4.3 Alumnat amb continguts no superats a l'avaluació ordinària

L'alumnat que no hagi superat ... en finalitzar l'avaluació ordinària tindrà possibilitat de realitzar la recuperació de ... en la **prova extraordinària de setembre**. Caldrà informar a l'alumne dels continguts que ha de recuperar i com ho ha de fer mitjançant l'**informe de recuperació** del departament aprovat en el marc del PEC.

7.4.4 Alumnat amb continguts no superats motivat per una absència de llarga durada

L'alumne que no es presenti a alguna de les proves objectives, tindrà l'opció de realitzar-la juntament amb la següent.

8 Metodologia

Des d'una perspectiva metodològica, l'economia ha de contribuir a assolir les capacitats previstes per a l'educació secundària obligatòria.

La metodologia utilitzada per desenvolupar els continguts ha de considerar el context temporal, geogràfic i social en què es troba l'alumne, ha de fer referències constants a la realitat del País Valencià i ha de permetre fer una anàlisi crítica de la realitat.

La matèria ha de proporcionar oportunitats de millorar la capacitat d'emprar les tecnologies de la informació i la comunicació, tant en les aplicacions més generals com en les més vinculades a l'assignatura.

Les orientacions metodològiques per assolir els objectius didàctics han d'incloure el foment d'un paper actiu dels alumnes a l'aula que els permeti observar, reflexionar i investigar mitjançant diferents recursos, com els llibres de text, notícies econòmiques, vídeos, visites a empreses, debats, etc.

S'ha d'intentar cercar un desenvolupament integral dels alumnes i conjugar l'adquisició de coneixements propis de la matèria en qüestió amb el desenvolupament d'habilitats, actituds i valors (competències). Algunes de les metodologies per aconseguir-ho són l'aprenentatge cooperatiu i l'aprenentatge basat en problemes. Aquest darrer mètode s'orienta a resoldre problemes de la vida real seleccionats o dissenyats per tal d'aconseguir l'aprenentatge de certs objectius.

8.1 Distribució espai-temps

Quant a l'organització de l'aula i la utilització dels recursos didàctics, des de la didàctica s'han d'iniciar noves dinàmiques d'aula que donin sentit al procés d'ensenyament-aprenentatge. Depenent del tipus d'activitat que els professors decideixin dur a terme per concretar el currículum de l'assignatura, és més adequat un tipus d'agrupament dels alumnes o un altre. Així, hi haurà algunes activitats en les quals serà més adequada la feina individual, en altres serà més adequada la feina en petits grups per afavorir la cooperació i la cohesió entre els alumnes i, finalment, hi haurà determinades activitats col·lectives en les quals serà adequada una organització que permeti als alumnes conèixer i valorar punts de vista diferents mitjançant les exposicions de la resta de companys.

8.2 Atenció a la diversitat

L'avaluació ha de ser individual i contínua. Individual, perquè s'avalua el progrés de cada un dels alumnes tenint presents les seves pròpies capacitats. Contínua, perquè s'han de valorar totes les tasques, actituds i aprenentatges de cada alumne des del principi fins al final del curs.

L'avaluació pren com a referent directe els objectius de la matèria, que es concreten en els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge propis de cada curs.

L'avaluació ha de permetre als professors contrastar els aprenentatges assolits amb les competències que es pretenen desenvolupar, gràcies a l'anàlisi del procés d'ensenyament-aprenentatge, en què intervenen les decisions metodològiques. Es pot organitzar en avaluació inicial (valoració dels coneixements previs dels alumnes a principi de curs), avaluació formativa (observació i valoració de totes les produccions, els progressos i les actituds dels alumnes al llarg de tot el període), avaluació sumatòria (valoració dels progressos dels alumnes al final del període) i avaluació integradora (disseny de les programacions didàctiques partint de l'atenció a la diversitat que requereixen els alumnes).

L'avaluació formativa ha d'implicar tant els professors com els alumnes, atès que als primers els ha de permetre valorar l'adequació de les estratègies d'ensenyament, mentre que als segons els ha de permetre identificar les dificultats del seu aprenentatge i les estratègies constructives que han d'aplicar, així com assumir la seva responsabilitat com a principals agents del seu procés de formació.

És a dir, un procés d'avaluació complet i correcte ha de servir perquè els professors valorin si han posat a l'abast dels alumnes totes les eines necessàries per al seu procés d'aprenentatge, incloses les adequades per a l'atenció a la diversitat, però també ha de fer entendre als alumnes que, ateses aquestes condicions prèvies que els professors han d'assegurar, la darrera responsabilitat recau sobre ells mateixos, perquè així es converteixin en els autèntics protagonistes de la seva educació.

8.3 Transició 1r cicle-2n cicle d'ESO

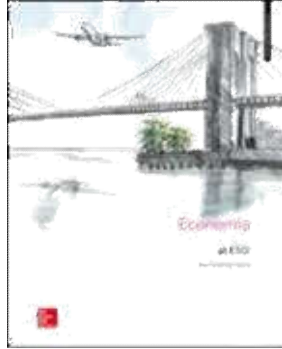
Determinar les mesures (clares i concretes) per tal de facilitar la transició de tercer a quart d'ESO d'aquell alumnat amb intenció de realitzar tant l'itinerari d'estudis acadèmics com el d'aplicats.

9 Material i recursos didàctics

S'han de fer servir fonts i recursos didàctics variats de forma seqüenciada i progressiva per obtenir informació, per interpretar-la i per comunicar-la de manera eficaç i comprensible. Aquest ús ha de preveure el grau de dificultat, l'especificitat i els codis lingüístics propis que implica. Cal potenciar també l'observació directa i indirecta, la lectura de diferents documents i la consulta de fonts orals, i cal ensenyar-los especialment a fer feina amb les TIC i els mitjans de comunicació audiovisuals.

Els recursos didàctics que es poden fer servir per desenvolupar totes les habilitats comentades anteriorment són: llibres de text, notícies de revistes especialitzades, notícies de premsa, recursos audiovisuals, recursos digitals com jocs de simulació, exercicis pràctics per resoldre problemes, etc.

El llibre que s'utilitzarà durant el curs és el de la editorial Mv Graw Hill, Economia 4t ESO Anxo Penalonga Sweers. ISBN:978-84-486-0953-5 Dipòsit Legal: M-10291-2016

10 Activitats complementàries i extraescolars

Pendents de determinar, en funció del nivell de l'alumnat.

10.1 Treballs i tasques substitutòries per l'alumnat que no assisteix a les sortides

Pendents de determinar, en funció del nivell de l'alumnat.

Pego, setembre 2017

Cap departament d'economia

Joan carles Vicens Bordes